

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 299/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. L. H., T., zastúpenej advokátom Mgr. P. N., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 25 písm. c) v spojení s čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pri určovaní voľného miesta sudcu na Okresnom súde Trenčín a nepredložením návrhu Súdnej rade Slovenskej republiky na pridelenie JUDr. L. H. na výkon funkcie sudcu na Okresnom súde Trenčín a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. L. H. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 23. marca 2011 doručené podanie JUDr. L. H., T. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. N., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prístup k verejnej

funkcii sudcu za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 25 písm. c) v spojení s čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pri určovaní voľného miesta sudcu na Okresnom súde Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) a nepredložením návrhu Súdnej rade Slovenskej republiky na jej pridelenie na výkon funkcie sudcu na okresný súd.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

«Sťažovateľka je justičná čakateľka v stálej štátnej službe, so vznikom štátnozamestnaneckého pomeru dňa 1. 1. 2009, po úspešnom absolvovaní výberového konania, pričom jej služobným úradom je Krajský súd v Trenčíne s pridelením na výkon štátnej služby na Okresný súd Trenčín. Vo veku 30 rokov a po absolvovaní povinnej trojročnej prípravnej praxe dňa 13. 10. 2010 úspešne vykonala odbornú justičnú skúšku. Uvedenými skutočnosťami dňa 13. 10. 2010 splnila všetky zákonné predpoklady na vymenovanie za sudcu všeobecného súdu Slovenskej republiky podľa čl. 145 ods. 2 Ústavy SR a § 5 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v platnom a účinnom znení (ďalej len „zákon o sudcoch“).

Dňa 15. 10. 2010 požiadala predsedníčka Okresného súdu Trenčín o určenie voľného miesta sudcu, nakoľko sa ku dňu 30. 9. 2010 vzdal funkcie sudcu JUDr. D. J., sudcu Okresného súdu Trenčín, a zároveň sťažovateľka už v tom čase spĺňala predpoklady na vymenovanie za sudcu.

Ku dňu 31. 12. 2010 sa vzdal funkcie sudcu ďalší sudca Okresného súdu Trenčín Mgr. B. M.

Prečo neprišlo k určeniu voľných miest aspoň za sudcov, ktorí sa vzdali funkcie, bolo ústne zo strany ministerstva povedané, že uvedená situácia sa bude riešiť začiatkom roka 2011 na základe štatistických údajov, ktoré ministerstvo v tom čase spracovávalo.

Napriek uvedeným skutočnostiam k určeniu voľného miesta sudcu pre Okresný súd Trenčín zo strany ministerstva doposiaľ neprišlo.

Dňa 21. 1. 2011 sa sťažovateľka dozvedela z rozhovoru s ministerkou v médiách - Diskusná relácia Na rovinu, zo dňa 21. 1. 2011, 13:00 hod., dostupné na <http://tv.sme.sk/>

v /19020/ [sudy-by-nemali-byt-len-pre-harabinove-deti.html](#), konkrétne z jej vyjadrenia, citujem: „Budeme v budúcnosti vyberať sudcov transparentným výberovým konaním alebo automaticky, trochu to z vulgarizujem a zjednoduším, alebo tam nastúpia automaticky „Harabinove deti“, ktoré boli prijaté za justičných čakateľov v posledných 2 alebo 3 rokoch? Potrebujeme novú krv do justície, čiže pre mňa tie zmeny sú kľúčové. Môžeme otvoriť možno desiatky nových sudcovských miest a mne nie je jedno, kto na nich nastúpi, či na nich nastúpia noví ľudia, alebo či na nich nastúpia, hovorím v úvodzovkách, „Harabinove deti“, že nečinnosť zo strany ministerstva pri určovaní voľných sudcovských miest na okresných súdoch nie je náhodná a opodstatnená, ale účelová a svojvoľná, pričom sťažovateľke doposiaľ hrubo zasahuje do jej ústavných práv.

Účelovou nečinnosťou zo strany ministerstva v určení voľného miesta sudcu Okresnému súdu Trenčín a nepredložením návrhu ministerky Súdnej rade SR na pridelenie sťažovateľky na výkon funkcie sudcu na uvedené voľné miesto podľa právneho názoru sťažovateľky dochádza k diskriminácii voči jej osobe a k porušovaniu jej práv podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a čl. 25 písm. c) v spojení s čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

Z čl. 30 ods. 4 Ústavy SR možno odvodiť právo získať verejnú funkciu, ak uchádzač splní všetky právnym poriadkom určené podmienky prístupu k verejnej funkcii.

Diskrimináciu a znemožnenie prístupu k verejnej funkcii za rovnakých podmienok pociťuje sťažovateľka najmä voči piatim justičným čakateľom, ktorí splnili všetky predpoklady na vymenovanie za sudcov už v apríli 2010, a ktorým bol zo strany ministerstva a vtedajšej ministerky JUDr. V. P. umožnený zákonným spôsobom prístup k verejnej funkcii sudcu, keď hneď nasledujúci kalendárny mesiac, t. j. v máji 2010 mali možnosť predstúpiť pred Súdnu radu SR a dňa 29. júna 2010 boli prezidentom SR vymenovaní do funkcie sudcov. Okrem uvedeného nikdy v histórii Slovenskej republiky žiadny justičný čakateľ nebol z dôvodu svojho statusu a zo svojho právneho postavenia pripravený o možnosť prístupu k funkcii sudcu ani nikdy nedošlo k retroaktívnej protiústavnej zmene postavenia justičných čakateľov, a to ani zákonom č. 426/2003 Z. z. súčinnosťou od 1. 11. 2003, ktorým sa menil a dopĺňal zákon o sudcoch, keď prostredníctvom prechodného ustanovenia tohto zákona (§ 151b) zostala zaručená ústavná

a zákonná možnosť prístupu justičných čakatel'ov prijatých do štátnej služby pred 1. 11. 2003 k funkcii sudcu.

Ústavný súd SR k napadnutým článkom ústavy v niekoľkých rozhodnutiach vyslovil názor, že „význam rovnakých podmienok je v tom, že právnymi predpismi akejkoľvek právnej sily ani praxou orgánov štátnej moci nemožno preferovať či diskriminovať niektoré skupiny občanov pred inými skupinami, pokiaľ ide o prístup k verejným funkciám“ (II. ÚS 48/97, I. ÚS 161/03, I. ÚS 83/06, PL. ÚS 35/03, III. ÚS 79/04, III. ÚS 75/01).

Sťažovateľkine tvrdenie o úmyselnom porušovaní jej práv zo strany ministerstva a ministerky je podporené aj navrhnutou novelou zákona o sudcoch, ktorá bola schválená NR SR dňa 1. 2. 2011 s účinnosťou od 1. 5. 2011 s absenciou prechodných ustanovení týkajúcich sa justičných čakatel'ov, ktorí nastúpili do štátnej služby do 1. 5. 2011, a to napriek pripomienkam prezidenta SR o neústavnosti ustanovení o justičných čakatel'och, ktorých status sa zároveň uvedenou novelou zákona retroaktívne ruší a degraduje, čo je v príkrom rozpore s ústavnými princípmi nášho štátu. Taktiež v kontexte s vyjadrením ministerky v TV SME zo dňa 21. 1. 2011 je evidentné prečo ministerstvo od nástupu ministerky do funkcie dňa 9. 7. 2010 až dodnes neurčilo žiadne voľné miesto sudcu na okresné súdy.

Dňa 15. 3. 2011 po porade ministerky s predsedami krajských a okresných súdov táto bezodkladne určila počty miest sudcov na krajské súdy. Okresným súdom, ktoré sú najviac zaťažené počtom nápadu neurčila žiadne voľné miesto. Všetky kroky ministerky od jej nástupu do funkcie nasvedčujú tomu, že až do účinnosti protiústavnej novely zákona o sudcoch (do 1. 5. 2011) neumožní žiadnemu justičnému čakatel'ovi prístup k funkcii sudcu za rovnakých podmienok.

Na Okresnom súde Trenčín pôsobí 25 aktívnych sudcov. V roku 2010 sa vzdali výkonu funkcie sudcu 2 sudcovia. Okresný súd Trenčín ako jeden z ôsmich súdov v Slovenskej republike v sídle krajského súdu má v porovnaní s inými okresnými súdmi v rámci kraja rozšírený register vecí, pričom ako jediný v Slovenskej republike má vo svojom obvode až 3 ústavy na výkon trestu odňatia slobody vrátane nemocnice pre obvinených a odsúdených a 1 väzobný ústav. V porovnaní s inými súdmi v sídle krajského súdu napríklad s Okresným súdom Žilina (33 aktívnych sudcov) je personálne obsadenie Okresného súdu Trenčín s 25 aktívnymi sudcami hlboko poddimenzované.»

Ďalej vo svojej sťažnosti uviedla:

«Ustanovenie zákona „ministerstvo určí voľné miesta sudcov“ podľa právneho názoru sťažovateľky nemožno vykladať a uplatňovať tak, že ministerstvo (minister) je tým oprávnené rozhodovať o tom, kto má alebo nemá byť sudcom, ani o tom, či si zo zákona oprávnená osoba, ktorou sa uvedené miesto má obsadiť (§ 28 ods. 1 zákona o sudcoch uvádza, že prioritne justičným čakatelom, ktorý splňa všetky predpoklady na vymenovanie za sudcu podľa tohto zákona) zaslúži alebo nezaslúži byť sudcom, pretože na takéto rozhodovanie (na vlastnú úvahu) nemá v citovanom ustanovení ani v ústave ponechaný žiadny priestor.

Dôvod, pre ktorý ministerstvo (ministerka) takto koná sa sťažovateľke javí ako „sankcia“ uložená za jej príslušnosť k určitému zákonom podloženému statusu - k statusu justičného čakatela, resp. expresívne ministerkou prezentovanému tiež ako „Harabinove deti“. Ministerke však neprislúcha vykonávať úlohu sudcu a je nepochybné, že týmto nemožno obhajovať jej nečinnosť vo vykonávaní svojej kompetencie pri určovaní voľných miest sudcov.

Okrem toho právo na prístup k verejnej funkcii zaručené čl. 30 ods. 4 ústavy, ktoré v spojení s ďalšími ustanoveniami ústavy ustanovuje charakteristický princíp skutočne demokratického politického režimu, by bolo len iluzórne, ak by v akomkoľvek okamihu mohol byť jednotlivec pozbavený tohto práva. Preto princíp účinnosti práv vyžaduje, aby rozhodnutie, v tomto konkrétnom prípade postup ministerstva, zodpovedalo určitým kritériám, ktoré umožňujú vylúčiť svojvôľu resp. zneužitie právomoci zo strany príslušného orgánu (I. ÚS 13/02-56). Podľa názoru sťažovateľky sa uvedený postup ministerstva takýmito kritériami nevyznačuje, a preto neumožňuje vylúčiť svojvôľu ministerstva (ministerky) pri nečinnosti v určení voľného miesta sudcu v prípade sťažovateľky.

Podľa právneho názoru sťažovateľky riadny a zákonný výkon kompetencie ministerstva v personálnej oblasti podľa § 71 písm. a) 1. zák. č. 757/2004 Z. z. o sudcoch v znení neskorších právnych predpisov spočíva v tom, že určí počty justičných čakatelov na jednotlivých súdoch tak, aby títo po splnení zákonných predpokladov mohli plynulo nastúpiť na miesta sudcov. Z uvedeného dôvodu je i časovo ohraničená prípravná prax justičného čakatela na obdobie 3 roky. Legislatívny zámer v tomto smere určite nebol koncipovaný

tak, aby čakateľ umelo „nadsluhoval“ a aby sa mu bezdôvodne predlžovala prípravná prax po jej zákonom určenej dobe, najmä na súdoch, kde je akútna potreba ďalšieho sudcu (Okresný súd Trenčín). V opačnom prípade nemalo ministerstvo v rokoch 2008 vypísať výberové konania na justičných čakateľov. Ministerstvo zabezpečuje personálne vybavenie súdov, má preto sledovať plynulý prechod justičných čakateľov spĺňajúcich všetky zákonné predpoklady na vymenovanie za sudcov tak, aby nebolo ohrozené ich právo prístupu k funkcii za rovnakých podmienok a zároveň, ale najmä, aby nebol ohrozený výkon súdnictva z titulu nedostatku sudcov.

S poukazom na vyššie uvedené sa sťažovateľka stotožňuje s názorom Krajského súdu v Bratislave k predmetnej kompetencii ministerstva, vyjadreným v odôvodnení rozsudku zo dňa 9. 3. 2005 sp. zn. 4Co/45/04 a Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 1. 12. 2003, sp. zn. 22C/160/2000.»

Sťažovateľka svoj návrh na rozhodnutie ústavného súdu v sťažnosti sformulovala takto:

„... navrhuje, aby Ústavný súd SR, ak prijme sťažnosť na ďalšie konanie, ju prerokoval prednostne a neriadil sa poradím, v akom mu bola predložená, nakoľko vec, ktorej sa sťažnosť týka je naliehavá z dôvodu sťažovateľkinej faktickej straty možnosti uplatnenia toho času porušovaných základných práv počnúc nadobudnutím účinnosti novej právnej úpravy dňom 1. 5. 2011 - Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 33/2011 Z. z.

Sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd SR vydal tento nález:

I. Základné právo JUDr. L. H. na prístup k verejnej funkcii sudcu za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 25 písm. c) v spojení s čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pri určovaní voľného miesta sudcu Okresnému súdu Trenčín a nepredložením návrhu Súdnej rade Slovenskej republiky na pridelenie JUDr. L. H. na výkon funkcie sudcu na Okresný súd Trenčín bolo porušené.

II. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sa prikazuje bezodkladne určiť voľné miesto sudcu Okresnému súdu Trenčín.

III. Ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky sa prikazuje po určení voľného miesta sudcu Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bezodkladne predložiť Súdnej rade Slovenskej republiky návrh na pridelenie JUDr. L. H. na výkon funkcie sudcu na Okresný súd Trenčín.

IV. JUDr. L. H. sa priznáva primerané finančné zadošťačenie vo výške 5.000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky povinné jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sa ukladá povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia JUDr. L. H. , v sume 261,82 € (slovom dvestošesdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov za 2 úkony právnej služby a 2 x režijný paušál) do rúk advokátovi Mgr. P. N., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy „*účelovou nečinnosťou ministerstva spravodlivosti*“.

Medzi volené a iné verejné funkcie, ku ktorým majú občania prístup za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, patrí aj funkcia sudcu. Obsahom základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je prístup k takej funkcii a možnosť nediskriminačného uchádzania sa o takú funkciu. Článok 30 ods. 4 ústavy nezaručuje právo stať sa sudcom, právo verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o verejnú funkciu za rovnakých podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači.

Rovnako čl. 25 písm. c) paktu obsahuje právo a možnosť každého občana bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny s vylúčením akejkoľvek diskriminácie podľa čl. 26 paktu.

Prístup k verejnej funkcii sa môže realizovať po etapách, formou výberového konania, ktorého výsledok sa dosiahne postupným rozhodovaním, postupným vylučovaním

jednotlivých uchádzačov o verejnú funkciu, resp. podľa právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) a účinnnej do 30. apríla 2011 úspešným absolvovaním výberového konania, „ak tento zákon neustanovuje inak“ [§ 5 ods. 1 písm. g)].

Podľa § 28 ods. 1 zákona o sudcoch v znení účinnom do 30. apríla 2011 sa voľné miesto na okresnom súde obsadzuje bez výberového konania justičným čakaťom vykonávajúcim stálu štátnu službu na tomto súde, ktorému skončila prípravná prax justičného čakaťa a ktorý spĺňa predpoklady na vymenovanie za sudcu podľa tohto zákona.

Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie vychádzala z toho, že na Okresnom súde Trenčín sa „uvolnili“, resp. vytvorili voľné miesta, ktoré podľa nej ministerstvo malo určiť ako voľné miesta. Zákon č. 517/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 517/2008 Z. z.“), ustanovil, že § 71 písm. a) prvý bod zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) (v znení platnom a účinnom od 1. januára 2009 do 30. apríla 2011) znie:

„(Ministerstvo)... určuje počty sudcov, justičných čakaťov a ostatných zamestnancov súdov a voľné miesta sudcov; počty sudcov určuje po dohode so súdnou radou.“

Novelou zákona o súdoch zákonom č. 517/2008 Z. z. bola súčasne zrušená (k 31. decembru 2008) vyhláška ministerstva č. 413/2006 Z. z. o pravidlách určovania miest sudcov a voľných miest sudcov na súdoch, ako aj splnomocňovacie ustanovenie pre vydanie predmetnej právnej úpravy [§ 92 ods. 2 písm. d) zákona o súdoch]. Táto právna úprava znamenala zrušenie objektívne ustanovených kritérií pre posudzovanie vyťaženia súdov, ale aj zrušenie definície voľného miesta, resp. kritérií (pravidiel) určovania voľných miest sudcov.

Esenciálnym predpokladom uplatnenia základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok [čo platí aj o práve podľa čl. 25 písm. c) paktu] je vznik možnosti obsadiť túto verejnú funkciu, t. j. v danom prípade existencia voľného miesta funkcie sudcu v spojení s vyhlásením výberového konania na miesto sudcu (ak príslušný zákon neustanovuje inak). Až proces prihlasovania sa do takého konania a uchádzania sa o také miesto možno považovať za relevantný z hľadiska uplatňovania základného práva uchádzača o také miesto na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok. Až od tohto okamihu možno uvažovať aj o možnosti porušenia tohto práva rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci. Ústavný súd nemôže ochraňovať základné právo, ktoré vo vzťahu ku konkrétnej funkcii ešte reálne nemohlo vzniknúť, resp. nevstúpilo do svojej realizačnej fázy. Sťažnosť slúži na namietnutie porušenia základného práva alebo slobody, ku ktorému v čase podania sťažnosti reálne došlo (II. ÚS 260/03). Vo vzťahu k obsadzovaniu voľných miest na okresných súdoch zákon o sudcoch v platnom a účinnom znení do 30. apríla 2011 nepredpokladal výberové konanie.

Určenie voľného miesta patrí do právomoci ministerstva v oblasti personálnej agendy súdov. V rámci úvahy založenej na posudzovaní splnenia objektívnych kritérií môže teda rozhodnúť o existencii voľného miesta, o tom, či voľné miesto existuje, a teda, či voľné miesto určí. Táto úvaha pripúšťa aj možnosť, že voľné miesto v konkrétnom prípade neexistuje, a teda voľné miesto ministerstvo neurčí. Súvisí to s počtami sudcov a s hodnotením zaťaženia súdov. Neurčenie voľného miesta sudcu neznamena nečinnosť pri jeho určovaní; môže znamenať, že voľné miesto v reálnom čase neexistuje, resp. že dochádza k ustanovovaniu objektívnych kritérií na ich určovanie (t. j. voľných miest), ktoré sa týkajú voľných miest sudcov vo všeobecnosti, práve v záujme zachovania rovnakého prístupu k funkcii sudcu v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy. Voľné miesto sudcu na príslušnom súde teda nevzniká automaticky, napr. vzdaním sa funkcie iného sudcu tohto súdu. Hoci podľa definície vyplývajúcej z vyhlášky, ktorá v období, ktoré sťažovateľka považuje za diskrimináciu z hľadiska jej prístupu k funkcii sudcu, nebola účinná (bola zrušená novelou zákona o súdoch od 1. januára 2009, a to zákonom č. 517/2008 Z. z.), jedným z voľných miest je aj miesto sudcu, ktorému zanikol výkon funkcie podľa osobitného predpisu (podľa

§ 17 zákona o sudcoch) aj vzdaním sa funkcie – s čím sťažovateľka spája svoj nárok na určenie voľného miesta sudkyne – táto skutočnosť nie je a nemusí byť jediným kritériom na určenie voľného miesta sudcu pre príslušný súd.

Obdobie po 13. októbri 2010 (dátum zloženia justičnej skúšky sťažovateľky) až do podania sťažnosti 23. marca 2011 sťažovateľka hodnotí ako „účelovú nečinnosť“ ministerstva vo vzťahu k určaniu voľného miesta sudcu pre Okresný súd Trenčín, o ktoré by sa mohla uchádzať, a považuje ju za porušenie svojho základného práva na prístup k funkcii sudcu za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

S týmto právnym názorom sťažovateľky sa ústavný súd nestotožňuje. V tomto období totiž neplatili kritériá na určovanie voľných miest sudcov podrobne upravené vyhláškou ministerstva č. 413/2006 Z. z., pretože táto vyhláška bola zrušená v rámci novelizácie zákona o súdoch k 31. decembru 2008 vykonanej zákonom č. 517/2008 Z. z. a rovnako touto novelizáciou bolo zrušené aj splnomocňovacie ustanovenie [§ 92 ods. 2 písm. d) zákona o súdoch], ktorého obsahom bolo splnomocnenie ministerstva vydávať pre túto oblasť všeobecne záväzný právny predpis. Tým vznikol po 1. januári 2009 stav, keď voľné miesta sudcov mohlo ministerstvo určiť bez existencie transparentných kritérií, resp. na základe svojho uváženia. Ministerstvo v rámci svojej právomoci a kompetencie (činnosti a nie namietanej „nečinnosti“) riešilo nielen otázku určenia voľných miest pre konkrétny okresný súd, ale aj absentujúcu otázku spôsobu určenia voľných miest pre okresné súdy vo všeobecnosti hľadaním a presadením normatívneho riešenia problému. Výsledkom je vyhláška ministerstva č. 149/2011 Z. z. o pravidlách určovania počtu miest sudcov, zamestnancov súdov, voľných miest sudcov a rozdeľovania zamestnaneckých miest na súdy vydaná podľa § 92 ods. 2 písm. e) zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. júna 2011, t. j. na základe „nového“ splnomocňovacieho ustanovenia na jej vydanie, ktoré umožnilo takmer po dva a pol roku zaviesť tieto pravidlá opäť všeobecne záväzným predpisom.

Pre úplnosť treba dodať, že zákony platné a účinné v roku 2010 okrem toho, že vychádzajú z voľného uváženia kompetentného orgánu (ministerstva) pri rozhodovaní, resp.

určovaní voľného miesta sudcu, neobsahujú ustanovenia, ktoré by určovali termín (resp. lehotu) pre úkony súvisiace s určením voľného miesta sudcu. Možno zopakovať, že skôr, kým ministerstvo neurčí voľné miesto sudcu na príslušnom okresnom súde a kým sťažovateľka nepreukáže, že sa o toto miesto uchádza, a tiež to, že sa jej diskriminačným spôsobom zabraňuje v prístupe k nemu, nemožno vôbec uvažovať o porušení základného práva sťažovateľky na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a podľa čl. 25 písm. c) v spojení s čl. 26 paktu.

Pokiaľ sa sťažovateľka odvoláva na judikatúru ústavného súdu v rovnakých (podobných) prípadoch, ústavný súd konštatuje, že uznesenie sp. zn. IV. ÚS 193/05 z 25. augusta 2005 (konanie o sťažnosti bolo sčasti zastavené a sčasti odmietnuté ako podané oneskorene) sa týka sťažovateľky, ktorej nebolo umožnené absolvovať justičnú skúšku v reálne určenom termíne. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 45/04-176 z 9. marca 2005 takisto nie je rozhodnutím, ktoré sa týka rovnakej situácie; rieši aplikáciu sudcovských zákonov v období rokov 2000 a 2001. Zákony platné a účinné v roku 2010 neobsahujú ustanovenia, ktoré by ustanovovali termín (resp. lehotu) pre úkony súvisiace s určením voľného miesta, a vychádzajú z úvahy pri rozhodovaní, resp. určovaní voľného miesta sudcu.

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade namietanej „účelovej nečinnosti“ ministerstva pri určovaní voľného miesta spojenej s nepredložením návrhu sťažovateľky na pridelenie na výkon funkcie sudcu na konkrétny okresný súd nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na prístup k verejnej funkcii sudcu za rovnakých podmienok, ktoré označila sťažovateľka, namietaným postupom orgánu verejnej moci, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími jej návrhmi uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júla 2011